

Plán péče
o přírodní památku Motolský ordovik

na období
2010-2024

1. Základní identifikační a popisné údaje

1.1 Název, kategorie, evidenční kód ZCHÚ a kategorie IUCN

Název	Motolský ordovik
Kategorie	přírodní památka
Evidenční kód	1210
Kategorie IUCN	III. - přírodní památka

1.2 Platný právní předpis o vyhlášení ZCHÚ

vydal:	NV Praha
číslo:	vyhláška č. 5/1988 Sb. NVP, kterou se určují chráněné přírodní výtvořy v hlavním městě Praze ve znění vyhlášky č. 23/1991 Sb. hl. m. Prahy a ve znění nařízení č.4/2006 Sb. hl. m. Prahy
platnost a účinnost:	4.7.1988; 1.9. 1988

1.3 Územně-správní členění a překryv s jinými ZCHÚ

Kraj	hlavní město Praha
Obec s rozšířenou působností	hlavní město Praha
Obec	hlavní město Praha
Katastrální území	Motol

1.4 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Parcelní vymezení

Katastr	Parcelní číslo	Plocha dle GIS (m ²)	Výměra celkem (m ²) ¹⁾	Využití pozemku	Druh pozemku	Vlastnické právo
Motol	492/1 část	18234	18234	dráha	ostatní plocha	Česká republika Právo hospodařit s majetkem státu: Správa železniční dopravní cesty, státní organizace Dlážděná 1003/7, Praha, Nové Město, 110 00
Motol	492/2	420	1723	jiná plocha	ostatní plocha	Česká republika Právo hospodařit s majetkem státu: Správa železniční dopravní cesty, státní organizace Dlážděná 1003/7, Praha, Nové Město, 110 00
Celkem		18654	-			

¹⁾ Celý pozemek podle katastru nemovitostí

Poznámka 1: Ve zřizovacím předpisu je uvedena parcela 492 (a to pouze částí), jež byla následně rozdělena. Vzhledem k nedohledatelnosti či neexistenci mapy, jež sloužila jako podklad pro vyhlášení a dále existence různých jiných map, jež se ale v lokalizaci území rozhodně neshodují, je rozloha území převzata pouze z podkladů OOP MHMP. Tyto podklady budou ale v nejbližší době v součinnosti s AOPK ČR aktualizovány, proto je možné, že dojde i ke změnám hranic tohoto ZCHÚ, neboť je nutné vyřešit některé nesrovnalosti jako například současnou výměru území a výměru uváděnou ve zřizovací vyhlášce.

Poznámka 2: Severní hranice PP Motolský ordovik sousedí s vyhlášeným ochranným pásmem PP Kalvárie v Motole (pozemky parcelní čísla 416/3, 416/4 a 416/12), což znamená, že tato dvě ZCHÚ mají částečně společné ochranné pásmo.

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

1.5 Výměra území a jeho ochranného pásma

Výměra ZCHÚ podle vyhlášky 0,2 ha
 Výměra ZCHÚ podle GIS 1,8654 ha

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v 0,0000 ha	OP - vyhlášené plocha v 0,0000 ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v 0,0000 ha
lesní pozemky				
vodní plochy			zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty				
orná půda				
zemědělské pozemky ostatní				
ostatní plochy	1.8654		neplodná půda	
			ostatní způsoby využití	1,8654
zastavěné plochy a nádvoří				
plocha celkem v 0,0000 ha	1,8654 (dle GIS) 0.2 (dle vyhlášky)			

1.6 Hlavní předmět ochrany

1.6.1 Předmět ochrany podle zřizovacího předpisu

Význačný geologický profil zářezu železniční tratě Praha-Slaný, v zářezu jsou odkryty vrstvy na rozhraní stupňů dobrotiv-beroun (ordivik), bohaté paleontologické naleziště.

1.6.2 Hlavní předmět ochrany – současný stav

A. přírodní společenstva

název společenstva	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu společenstva
bez významu		

B. populace druhů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Cicindela campestris</i>	nutno ověřit	O	písčité stráně s rozptýlenou vegetací

C. objekt neživé přírody

útvár	geologické podloží	popis výskytu útvaru
hraniční stratotyp stupňů dobrotiv a beroun	sedimenty ordoviku (břidlice a křemence)	odkrytý profil v zářezu železniční trati, především jeho severní část

1.7 Cíl ochrany

Zajistit nerušenou existenci geologických objektů. Umožnit jejich další studium.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět a cíl ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních podmínek

Území leží při západním okraji Prahy mezi Stodůlkami a Motolem v přechodné zóně mezi biogeografickými regiony Řípským a Karlštejnským; geomorfologicky je to Třebotovská plošina v rámci Pražské plošiny Brdské oblasti (Poberounská subprovincie). Nadmořská výška území je přibližně 340 m, širší území je mírně ukloněno k severovýchodu.

Potenciální přirozenou vegetací je v území asociace *Tilio-Betuletum* v kontaktu s *Luzulo albidae-Quercetum*. Jedná se především o společenstva na kyselých dobře propustných sedimentech.

Území je zářezem železniční trati na nelesním pozemku, který však je z převážné části mimo trať zarostlý sekundárním porostem dřevin, který má charakter lesa, ovšem druhově značně ochuzeného. Z dřevin převládá akát (*Robinia pseudacacia*), jinak byly zaznamenány například druhy *Quercus petraea*, *Geum urbanum*, *Chelidonium majus*, *Impatiens parviflora*, *Juglans regia*, *Poa nemoralis*, *Prunus avium*, *P. spinosa*, *Sambucus nigra* a *Viola reichenbachiana*. Vlastní profil (severně od trati) silně zarůstá dřevinami a vyskytují se zde *Agrostis canina*, *Betula pendula*, *Calluna vulgaris*, *Carpinus betulus*, *Cytisus scoparius*, *Frangula alnus*, *Pinus sylvestris*, *Populus tremula*, *Quercus petraea* a *Robinia pseudacacia*. Na bázi profilu a přímo u trati je možno nalézt *Arrhenatherum elatius*, *Corylus avellana*, *Dactylis glomerata*, *Equisetum arvense*, *Geranium robertianum*, *Impatiens parviflora*, *Linaria vulgaris*, *Robinia pseudacacia*, *Rubus fruticosus* agg. a *Solidago canadensis*.

V území byl proveden jediný zoologický průzkum (Pádr 1994), který konstatoval nevýznamnost území z hlediska blanokřídleho hmyzu: "je to lokalita nezajímavá a nevýznamná, co do výskytu blanokřídlejších nejsou tu druhy, které zasluhují větší pozornosti". Jinak jsou v území uváděni svižníci *Cicindela campestris* a *C. sylvicola*.

Ochranné pásmo nebylo vyhlášeno, v pásmu do 50 m od ZCHÚ se nacházejí především kulturní lesní porosty (částečně se jedná o vyhlášené ochranné pásmo PP Kalvárie v Motole) a dále o pozemek železniční trati.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti

Profil byl odhalen v souvislosti s vybudováním buštěhradské železniční dráhy v sedmdesátých letech 19. století.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Plán péče 1999-2009.

2.4 Škodlivé vlivy a ohrožení území v současnosti

Vlastní geologické jevy jsou ohroženy především intenzivním zarůstáním dřevinami, čehož následkem by bylo urychlené zvětvávání hornin.

Potenciální nebezpečí by bylo spojeno s rekonstrukcí železniční trati a nevhodnou stabilizací svahů (například cementováním). Nevhodná technická opatření stabilizace svahů je nutno vyloučit. Další výklad k zacházení s územím viz Kříž (1990).

2.5 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

Vzhledem k malé výměře ZCHÚ a k jeho homogenitě je území rozčleněno pouze na dvě dílčí plochy (segmenty) a to na plochu vlastního profilu severně od trati a zbývající část území.

2.5.1 Základní údaje o lesích

Na ploše ZCHÚ nejsou plochy lesní půdy. Z tohoto důvodu by oddíl 2.5.1 neměl být vypracován - vzhledem k výskytu porostů dřevin na části území jsou však vybrané údaje uváděny.

Na základě zhodnocení podmínek v ZCHÚ a porovnáním s nejbližšími lesními plochami lze v území uvažovat o přirozené lesní vegetaci odpovídající převážně souboru lesních typů 2K, které by měly mít přirozenou druhovou skladbu dřevin DBZ7 BK3 LP HB BO BR.

Současnou druhovou skladbu lze odhadnout na AK 40%, BR 35%, DBZ 15%, BO 5%, ostatní 5%. Potřebné je postupně úplně likvidovat AK a přibližovat skladbu přirozené.

2.5.3 Základní údaje o objektech neživé přírody

Ve strmém, mírně překocném vrstevním sledu jsou v železničním zářezu zachyceny svrchní polohy dobrotivského souvrství ve facii dobrotivských břidlic a spodní polohy libeňského souvrství ve facii řevnických křemenců a libeňských břidlic. Dobrotivské břidlice jsou zastoupeny jílovitými, často hojně slídnatými, temně šedými až černými, střípkovitě se po navětrání rozpadajícími břidlicemi. Obsahují jílovitopísčité konkrece s pevným karbonátovým tmelem, většinou menších rozměrů do 5 cm. Svrchní polohy dobrotivského souvrství (stupeň dobrotiv) obsahují ramenonožce *Paterula circina*, *Eumorpholites (Ganalites) hanusi*, *Ptychopeltis salopiensis*, konulárie *Plectoconularia* sp. a *Pseudoconularia grandissima*, gastropoda *Sinuites sowerbyi*, trilobity *Nobiliasaphus repulsus*, *Placoparia (C.) borni*, *Cyclopyge bohémica*, *Mytocephala mytoensis* a *Selenopeltis kamila*, koryše *Caryocaris (C.) wrighti*, graptolita *Cryptograptus tricornis* aj. (Havlíček a Vaněk 1996).

Na dobrotivské břidlice ostře nasedají řevnické křemence, které jsou písčitou facii libeňského souvrství (série beroun). V místě zářezu je jejich pravá mocnost odhadována na cca 20 m. Jsou to bělavé a nažloutlé křemence a křemité pískovce se silně podřízenými vložkami břidlic. Jednotlivé lavice křemenců jsou v zářezu poměrně mocné, břidličné proplásky jsou písčité, hrubě slídnaté.

V nadloží řevnických křemenců ostře nasedají libeňské břidlice. Jsou černé, jílovité, stejně jako podložní dobrotivské břidlice hojně slídnaté, rozpadající se na drobné střípky po navětrání. Ladislav Marek v nich zjistil nejbohatší společenstvo zkamenělin v libeňských břidlicích v Praze. V zářezu je zastížena jen malá část celkové mocnosti libeňských břidlic. Větší část je zakryta sutěmi. V bazálních polohách libeňských břidlic (stupeň beroun) byl zjištěn výskyt ramenonožce *Urbimena mareki*, hyolity *Eumorpholites crudus*, *Carinolites? tantalus*, trilobita *Zeliszella (Z.) mira* aj.

Význam PP je především vědecký. Jde o jeden z nejlépe přístupných a odkrytých profilů hranice mezi stupni dobrotiv a beroun. Dobrotivské i libeňské břidlice obsahují stratigraficky významnou faunu i mikrofaunu. Profil je zároveň velmi instruktivní. Spodní polohy libeňských břidlic jsou podobné jako jejich vyšší polohy prakticky velmi chudé na paleontologické nálezy, přesto je lokalita zcela ojedinělá v pražské pánvi. Význam odkryvu patrně v budoucnosti stoupne, protože jde o jeden z nejlepších hraničních profilů mezi stupni dobrotiv a beroun (Kříž, 1999).

2.6 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup

V předcházející péči je potřeba pokračovat, protože procesy zarůstání dřevinami jsou stále patrné.

2.7 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Nepředpokládá se vznik kolizí mezi různými zájmy ochrany přírody, protože území je významné pouze z hlediska geologického

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o nelesní pozemky

Prvořadé je odstraňování všech dřevin z plochy vlastního profilu severně od železniční trati. Nad vlastním profilem lze ponechat jednotlivé stromy vhodných druhů (především BR, BO, DB), které nebudou tvořit souvislý porost.

V celém ZCHÚ je potřebné intenzivně odstraňovat akát i jeho zmlazení. Pro odstranění akátu je obecně vhodné zásah naplánovat ke konci vegetační sezóny (cca srpen) tak, aby akát do zimy ještě obrazil. Rok před kácením akátu se doporučuje provést jeho kroužkování. Pařezy po vykácení je vhodné ošetřit arboricidem. Do dvou let po zásahu provést likvidaci zmlazení.

b) péče o rostliny a živočichy

Bez návrhu.

c) zásady jiných způsobů využívání území

Bez návrhu.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) objekty neživé přírody

Segment	Popis zásahu	Naléhavost	Perioda opakování (roky)
profil severně od trati	vyřezání všech dřevin z vlastního profilu	I	5-8
celé území	kácení akátu s odstraněním jeho zmlazení	I-II	5-8

Viz též 3.1.1 a)

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Při hospodaření na pozemcích s porostem dřevin v okolí ZCHÚ se snažit o vyloučení nepůvodních (cizích) druhů (zvláště akát) a o přiblížení složení dřevin jejich přirozené skladbě.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Potřebné je vyznačení území v terénu (pruhové značení) uvést do souladu se skutečností (provést nové vyznačení v terénu). Pro zaměření území postačuje použití přesné GPS s RTK.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

V případě novelizace zřizovacího předpisu je potřeba uvést lomové body hranice, která není totožná s pozemkovými hranicemi, a správnou výměru území.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Bez návrhu.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Bez návrhu.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring

Bez návrhu.

3.8 Vztah k jiným plánům péče

Navazuje na plán péče 1999-2009.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Počet opakování	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy			
vyznačení území v terénu (pruhové značení) na základě zaměření přesnou GPS			25 000,-
C e l k e m (Kč)			25 000,-
Opakované zásahy			
vyřezání všech dřevin z vlastního profilu	2	10 000,-	20 000,-
kácení akátu	2	20 000,-	40 000,-
odstraněním zmlazení akátu	4	20 000,-	80 000,-
C e l k e m (Kč)			140 000,-

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Ústřední seznam ochrany přírody - Rezervační kniha

Farkač J., Král D. (2000): Návrh sledování organismů a managementu ve zvláště chráněných územích hlavního města Prahy.

Kříž J. (1990): Inventarizační průzkum CHPV Motolský ordovik - geologie. - Ms., 5p.

Kříž J. (1999): Geologické památky Prahy. Proterozoikum a starší prvohory. – Český geologický ústav, Praha, 278 p.

Kubíková J., Ložek V., Špryňar P. et al. (2005): Praha. In: Mackovčín P., Sedláček M. [eds.], Chráněná území ČR, svazek XII. - AOPK ČR et EkoCentrum Brno, Praha, 304 p.

Pádr Z. (1994): Průzkum fauny blanokřídlých na lokalitě "Železniční zářez v Motole" provedený v roce 1994. - Ms., 2p.

4.3 Seznam mapových listů

- a) katastrální mapa (1:2880) – mapový list Gusterberg V.S. II, 16-8
- b) Státní mapa 1:5000 – mapový list Praha 9-2
- c) Základní mapa České republiky 1:10000 – mapový list 12-24-21

4.4 Seznam používaných zkratk

Ohroženost druhů podle vyhlášky 395/1992 Sb.

O ohrožené druhy

4.5 Plán péče zpracoval

Ing. Karel Matějka, CSc.

Ing. Karel Matějka, CSc. – IDS, Na Komořsku 2175/2a, 143 00 Praha 4

Zpracováno podle vyhlášky o plánech péče č. 60/2008 Sb. a „Osnovy plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma“ vydané Ministerstvem životního prostředí.

Textové a tabulkové přílohy

Tabulky

Příloha I Protokoly

Příloha II Oznámení o schválení plánu péče orgánem ochrany přírody

Mapové přílohy

Mapa I Orientační mapa území

Mapa II Mapa parcelního vymezení

Mapa III Ortofotomapa